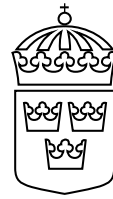

Regeringens proposition

2017/18:143

Samarbetsavtal om partnerskap och utveckling
mellan Europeiska unionen och dess
medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska
republiken Afghanistan, å andra sidan

Prop.
2017/18:143

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Linköping den 15 mars 2018

Stefan Löfven

Isabella Lövin
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan. Europeiska unionens råd bemyndigade i november 2011 Europeiska kommissionen att förhandla ett samarbetsavtal om partnerskap och utveckling med Afghanistan. Avtalet undertecknades i februari 2017. Avtalet tillämpas sedan den 1 december 2017 provisoriskt mellan EU och Afghanistan.

Samarbetsavtalet är det första avtalsförhållandet mellan EU och Afghanistan och utgör en bekräftelse av EU:s åtagande att stödja Afghanistans framtida utveckling under dess omvandlingsdecennium (2015–2024). Syftet med avtalet är att upprätta ett partnerskap mellan parterna för att stärka dialog och samarbete. Som grund för samarbetsavtalet ligger rättsligt bindande åtaganden om respekt för demokrati, de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen och skyldigheter i fråga om icke-spridning av massförstörelsevapen. Avtalet ger möjlighet till samarbeten på en rad områden, däribland politisk dialog, utveckling, miljö och klimat, handel och investeringar, rättsliga frågor och rättsstatsprincipen, kamp mot organiserad brottslighet, penningtvätt och narkotika, migrationsfrågor, sektorssamarbeten samt regionala samarbeten.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Bakgrund.....	4
4	Utvecklingen i Afghanistan	5
5	Sverige och Afghanistan	7
6	Avtalets innehåll	7
6.1	Avtalets art och räckvidd (artiklarna 1 och 2)	7
6.2	Politiskt samarbete (artiklarna 3–11).....	8
6.3	Utvecklingssamarbete (artikel 12).....	9
6.4	Samarbete om handels- och investeringsfrågor (artiklarna 13–23).....	9
6.5	Samarbete i rättsliga frågor och inrikesfrågor (artiklarna 24–30).....	10
6.6	Sektorssamarbete (artiklarna 31–47).....	10
6.7	Regionalt samarbete (artikel 48)	11
6.8	Institutionell ram (artikel 49)	11
6.9	Slutbestämmelser (artiklarna 50–60).....	12
7	Godkännande av avtalet	13
	Bilaga Samarbetsavtal om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan.....	14
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2018	42

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2017/18:143

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan (avsnitt 7).

2 Ärendet och dess beredning

Europeiska unionens råd beslutade i november 2011 att bemyndiga Europeiska kommissionen att inleda förhandlingar om ett samarbetsavtal om partnerskap och utveckling med Islamiska republiken Afghanistan (Afghanistan). Förhandlingarna avslutades i april 2015 och avtalet paraferades i juli samma år.

Regeringen beslutade i oktober 2016 att avtalet skulle undertecknas. EU:s medlemsstater undertecknade avtalet den 15 februari 2017 och EU och Afghanistan undertecknade avtalet fyra dagar senare. Sedan den 1 december 2017 tillämpas avtalet provisoriskt mellan EU och Afghanistan. Samarbetsavtalet är ett så kallat blandat avtal, dvs. både EU och medlemsstaterna är parter i avtalet, tillsammans med Afghanistan. Parterna ska godkänna avtalet i enlighet med sina respektive interna krav och förfaranden. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.

Avtalet i svensk lydelse finns som bilaga till propositionen.

3 Bakgrund

Samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling är det första avtalsförhållandet mellan EU och Afghanistan och utgör en bekräftelse av EU:s åtagande att stödja Afghanistans framtida utveckling under dess omvandlingsdecennium (2015–2024). Samarbetsavtalet ligger till grund för förbindelserna mellan EU och Afghanistan under de kommande tio åren och kan förlängas med femårsperioder. Avtalet återspeglar de principer och villkor på vilka det framtida partnerskapet mellan EU och Afghanistan kommer att grundas.

EU inledde sitt samarbete med Afghanistan 2001 och har ett långsiktigt åtagande för landet. I nära samarbete med det internationella samfundet samarbetar EU med Afghanistans regering för att motverka korruption, möjliggöra ekonomisk tillväxt, minska fattigdom och stärka de demokratiska institutionerna. EU:s partnerskap med Afghanistan innefattar en resultatorienterad dialog om mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors och barns rättigheter, samt en dialog om migration.

Under 2016 bekräftade det internationella samfundet politiskt och finansiellt stöd för fred, statsbyggande och utveckling i Afghanistan om sammanlagt 13,6 miljarder euro under perioden 2016–2020, varav EU och dess medlemsstater utlovade 5 miljarder euro. Detta innebär att EU i dag är Afghanistans största partner för utvecklingssamarbete. EU och Afghanistans regering undertecknade samtidigt ett första avtal om statsbyggande där EU bidrar med 200 miljoner euro till Afghanistans statsbudget för att säkra statliga institutioner och grundläggande samhällstjänster.

Rådet för utrikes frågor antog i oktober 2017 en ny EU-Afghanistanstrategi som gäller för perioden 2017–2020. Strategin

fokuserar på fyra mål: 1) att främja fred, stabilitet och regional säkerhet, 2) att stärka demokratin, rättsstatsprincipen och skyddet för mänskliga rättigheter samt främja god samhällsstyrning och kvinnors ställning, 3) att stödja ekonomisk och mänsklig utveckling samt 4) att möta migrationsrelaterade utmaningar.

EU:s utvecklingssamarbete med Afghanistan styrs av ett flerårigt vägledande program 2014–2020 på totalt 1,4 miljarder euro (200 miljoner euro per år). Det främsta målet är att minska fattigdomen. Biståndet till Afghanistan ska också bidra till att främja hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling samt främja demokrati, rättsstatsprincipen, gott styre och respekt för de mänskliga rättigheterna.

EU inrättade år 2007 en polisinsats i Afghanistan (Eupol). Insatsens uppgift var att stödja den afghanska regeringens reformansträngningar gällande uppbyggnad av en förbättrad civil polis inom ramen för rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna. Polispersonal och rättsstatsexperten sekonderades från EU:s medlemsstater. Insatsen arbetade med bl.a. utbildning och rådgivning. Eupol avslutades vid utgången av 2016.

EU utsåg 2001 en särskild representant (EUSR) för Afghanistan med uppdrag att genomföra EU:s politik i Afghanistan. EUSR:s mandat avslutades i augusti 2017, då också EUSR:s kontor i Kabul stängdes. EUSR ersattes av ett Brysselbaserat sändebud fr.o.m. september 2017.

I oktober 2016 undertecknade EU och Afghanistan en politisk överenskommelse om migration (Joint Way Forward on Migration Issues) som utgör ett ramverk för samarbete om återvändande och återtagande till Afghanistan.

Flera medlemsstater och den europeiska utrikestjänsten (EEAS) har närvaro i Afghanistan.

4 Utvecklingen i Afghanistan

När talibanregimen störtats 2001 inleddes ett omfattande internationellt civilt och militärt engagemang i Afghanistan. En statsbyggnadsprocess inleddes genom Bonnöverenskommelsen i december 2001. En ny konstitution ratificerades. Presidentval hölls 2004. I augusti 2003 upprättades den Nato-ledda International Security Assistance Force (Isaf). Under mandat av FN bistod Isaf den afghanska regeringen att upprätthålla säkerheten i landet. Isaf avslutades 2014 och efterföljdes av Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM). Afghanistans nuvarande president Ashraf Ghani tillträdde år 2014 efter ett omtvistat valresultat. En samlingsregering bildades. En process för reformer av valsystemet har inletts men har varit långsam. Parlamentsval skulle ha hållits år 2015 men planeras nu till 2018.

Den utdragna väpnade konflikten har fortsatt att förvärras i omfattning och intensitet det senaste året och utgör det största hindret för Afghanistans utveckling. FN rapporterar om 10 453 civila offer under perioden 1 januari–31 december 2017, varav 3 438 döda (2218 män, 359 kvinnor och 861 barn). Regeringen beräknas i dagsläget kontrollera knappt två

tredjedelar av landets territorium. Talibanerna har genomfört offensiva operationer i flera delar av landet och flera provinshuvudstäder hotas av attacker. Isil/Daesh har fått visst fotfäste i de östra delarna av landet och tog under 2017 på sig ansvaret för ett tiotal självmordsattacker riktade mot shiamuslimska mål. Säkerhetssituationen skiljer sig åt mellan olika delar av landet. Antalet civila våldsoffer är högst i de södra och centrala delarna av landet. Det har även skett en ökning av antalet attacker mot ambassader, internationella organisationer och biståndsarbetare. En sektor som särskilt drabbats är hälso- och sjukvården, där sårade och sjuka, sjukvårdsinrättningar och sjukvårdspersonal återkommande blir attackerade. Avsiktliga attacker mot sjukvården utgör brott mot internationell humanitär rätt.

Respekten för mänskliga rättigheter är mycket bristfällig, i synnerhet när det gäller kvinnors och barns åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Kvinnor och barn är mycket utsatta grupper och utsätts systematiskt för våld, diskriminering och grova kränkningar. Flickskolor, skyddade boenden för kvinnor och mediaorganisationer där kvinnor är verksamma är vanliga måltavlor för beväpnade grupper. Den pågående väpnade konflikten försvårar ytterligare situationen vad gäller barns tillgång till utbildning, hälsa och en trygg levnadsmiljö. I väpnade motståndsgrepp förekommer barnsoldater i stor utsträckning. Rättssäkerheten är svag och tortyr och våldsbrott förekommer i stor skala i hela landet.

Även den humanitära situationen i Afghanistan fortsatte att försämrats under 2017. Den pågående konflikten är den främsta anledningen till detta. Under 2017 beräknades omkring 9,3 miljoner människor, varav 5,3 miljoner barn, vara i behov av humanitärt stöd, vilket är en ökning med 13 % jämfört med 2016. FN:s flyktingkommisariat (UNHCR) rapporterade i december 2017 att det fanns nästan 1,8 miljoner internflyktingar i Afghanistan till följd av konflikten. Antalet internflyktingar i Afghanistan har ökat på grund av ett stort antal återvändande från framför allt Pakistan och Iran under de senaste åren. Det finns fortfarande 1,5 miljoner registrerade afghanska flyktingar i Pakistan och omkring 1 miljon i Iran. Därtill finns det ett stort antal oregistrerade flyktingar. Antalet asylsökande från Afghanistan till Europa och Sverige har minskat markant i förhållande till år 2015, men inte i förhållande till tidigare år.

Afghanistan är ett av världens fattigaste länder och en stor del av befolkningen lever under fattigdomsgränsen. Den ekonomiska tillväxten bromsade in kraftigt när större delen av de internationella säkerhetsstyrkorna drogs tillbaka år 2014. Under 2017 växte BNP enbart med 2,6 % enligt Världsbanken. BNP per capita sjönk på grund av den höga befolkningstillväxten. Den politiska osäkerheten har bidragit till låga investeringsnivåer, utflöde av kapital och försämrad valutakurs. Biståndsberoendet är stort, budgeten finansieras till minst 60 % av internationellt bistånd. Problemen förvärras av svårigheterna att få in skatteintäkter i kombination med stora utgifter, framför allt på säkerhetsområdet. Korruptionen genomsyrar hela samhället och utgör ett allvarligt hinder mot en hållbar utveckling. En särskild enhet med uppgift att utreda och lagföra korruptionsbrott inom hela statsförvaltningen etablerades år 2016. Försök under 2016 att få igång fredsprocessen avstannade till följd av att talibanerna var ovilliga att förhandla. Afghanistans regering gjorde under år 2017 nya försök att starta

5 Sverige och Afghanistan

Sverige har haft diplomatisk närvaro i Kabul sedan år 2002. År 2008 upprättades en ambassad. Sedan 2014 har Afghanistan en ambassad i Stockholm. Sverige har under åren bidragit såväl militärt som med utvecklingsinsatser. Sverige bidrog 2002–2014 till ISAF. Sedan 2015 bidrar Sverige till Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM). Det svenska styrkebidraget är cirka 35 personer, varav majoriteten arbetar som rådgivare till de afghanska säkerhetsstyrkorna. Sverige var under flera år en av de största deltagarna i EU:s polisinsats (Eupol).

Afghanistan är sedan år 2013 det volymmässigt största mottagarlandet av svenskt bistånd. Sedan 2014 ligger tonvikten i det svenska engagemanget på långsiktigt stats- och fredsbyggande och politiskt stöd. Sverige har aviserat ett långsiktigt engagemang med indikativt stöd på cirka 8–8,5 miljarder kronor för perioden 2015–2024. Regeringen antog 2014 en ny resultatstrategi för Afghanistan för perioden 2014–2019 med fokus på demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter, utbildning och sysselsättning, privatsektors- och landsbygdsutveckling samt ökad ekonomisk integration. Regeringen har uppdragit åt Folke Bernadotteakademien att inkomma med underlag för en strategi för fredsfrämjande insatser i Afghanistan med fokus på kvinnligt deltagande.

Sverige är den sjätte största bilaterala givaren av bistånd till Afghanistan. USA, Japan, Storbritannien, Tyskland och EU är de största biståndsgivarna till Afghanistan. Sverige bidrar också med ett humanitärt bistånd som 2017 uppgick till 142,5 miljoner kronor.

President Ashraf Ghani besökte Stockholm i december 2015 då ett samförståndsavtal slöts mellan Sverige och Afghanistan om regelbundna politiska konsultationer. Sådana konsultationer ägde rum i december 2016. I december 2016 slöts ett samförståndsavtal mellan Sverige och Afghanistan om återtagande av afghanska medborgare.

6 Avtalets innehåll

6.1 Avtalets art och räckvidd (artiklarna 1 och 2)

Artiklarna 1 och 2 slår fast målen med partnerskapet samt de grundvalar som utgör en väsentlig del av avtalet. Målen är att stödja fred och säkerhet i Afghanistan och regionen, främja hållbar utveckling, främja en stabil och demokratisk politisk miljö, upprätta en regelbunden dialog om politiska frågor, inbegripet främjandet av mänskliga rättigheter och jämställdhet

Prop. 2017/18:143 och medverkan av det civila samhället, att främja utvecklings-samarbete och samarbete i ekonomiska och handels- och investeringsrelaterade områden och att förbättra samordningen om globala utmaningar. Grundvalarna för avtalet är respekt för de demokratiska principerna, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Parterna erkänner att det afghanska folket via dess legitima och demokratiska institutioner och i enlighet med Afghanistanens konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistanens stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser. Därutöver erkänner parterna Afghanistanens ansvar för att utarbeta och genomföra sina planer för ekonomisk och social utveckling och för relevanta utvecklingsstrategier samt bekräftar vikten av principerna om god samhällsstyrning, oberoende för parlament och rättsväsende och kampen mot korruption på alla nivåer.

6.2 Politiskt samarbete (artiklarna 3–11)

Enligt artikel 3 ska en regelbunden politisk dialog upprättas mellan parterna. Dialogen ska stärka förbindelserna, bygga upp partnerskapet och öka en ömsesidig förståelse och solidaritet.

I artiklarna 4–6 fastslås samarbete inom områdena mänskliga rättigheter, jämställdhet och det civila samhället. Parterna är överens om att samarbeta för att främja och effektivt stödja mänskliga rättigheter och stärka institutioner med anknytning till mänskliga rättigheter i Afghanistan. Parterna åtar sig vidare att samarbeta för att stödja genomförandet av nationella strategier för jämställdhet, inklusive kvinnors rättigheter och egenmakt, i syfte att säkerställa ett jämställt deltagande av män och kvinnor inom alla sektorer av det ekonomiska, kulturella, politiska och sociala livet. Samarbetet ska sträva efter att kvinnor till fullo ska kunna utöva sina grundläggande rättigheter, särskilt rätten till utbildning. Parterna ska även främja en effektiv dialog med det civila samhället och sörga för att samhället faktiskt deltar.

Artikel 7 berör fredsskapande åtgärder, konfliktförebyggande och konfliktlösning. Avtalet understryker parternas åtagande att stödja strävan efter fred och försoning, ledd av Afghanistan och med starkt stöd från det internationella samfundet. Parterna betonar vikten av att kvinnor deltar fullt ut i alla insatser för att bevara och främja fred och säkerhet samt behovet av att utöka kvinnors roll i beslutsfattandet när det gäller konfliktlösning, i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

Artiklarna 8–11 behandlar samarbete till stöd för internationell säkerhet. Parterna erkänner vikten av samarbete i fråga om Romstadgan inbegripet verksamheten vid Internationella brottmålsdomstolen. Samarbete kring bekämpning av spridning av massförstörelsevapen och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker fastslås i avtalet. Parterna är vidare överens om att bekämpa olaglig handel med handeldvapen, lätta vapen och konventionella vapen, inbegripet ammunition till dessa. Avslutningsvis bekräftas samarbete med att bekämpa terrorism i alla dess former.

I artikel 12 fastslås att de främsta målen för utvecklingssamarbetet är att uppnå millennieutvecklingsmålen, fattigdomsutrotning, hållbar utveckling och integration i världsekonomin. Parterna är överens om att deras samarbete är avgörande för att hantera Afghanistan's utvecklingsutmaningar där institutionsuppbyggnad utgör en grundläggande del. Samarbetet ska ta hänsyn till Afghanistan's socioekonomiska utvecklingsstrategier och utvecklingsprogram, i synnerhet landets nationella utvecklingsstrategi och andra åtgärder som överenskommit vid internationella konferenser om Afghanistan's utveckling. Parternas utvecklingssamarbete ska överensstämma med kraven i deras gemensamma åtagande om utvecklings- och biståndseffektivitet och genomföras på ett sätt som respekterar afghansk ägarskap och bidrar till konkreta och hållbara utvecklingsresultat för det afghanska folket samt till den långsiktiga ekonomiska hållbarheten i landet. Parterna är också överens om att maximera utvecklingssamarbetets fredsbyggande potential när så är möjligt. Följande tematiska eller ämnesövergripande frågor ska systematiskt integreras inom alla områden av utvecklingssamarbetet: mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokrati, god förvaltning, miljömässig hållbarhet, klimatförändring, hälso- och sjukvård, institutionell utveckling och kapacitetsuppbyggnad, åtgärder mot korruption, narkotikabekämpning och biståndseffektivitet.

6.4 Samarbete om handels- och investeringsfrågor (artiklarna 13–23)

I artikel 13 förbinder sig parterna att inleda en dialog om bilaterala och multilaterala handelsfrågor i syfte att stärka handelsförbindelserna och främja det multilaterala handelssystemet, bland annat genom att stödja Afghanistan's medlemskap i Världshandelsorganisationen (WTO). Parterna åtar sig att uppnå förbättrade och förutsägbara villkor för marknadstillträde genom att arbeta för avskaffandet av handelshinder som inte är förenliga med WTO-bestämmelserna. Parterna eftersträvar att stärka ett effektivt genomförande av förmånshandelsordningar. Parterna ska också hålla varandra underrättade om utvecklingen när det gäller handelspolitik och politiken på handelsrelaterade områden, såsom jordbruk, livsmedelssäkerhet, konsumentskydd och miljö. Parterna åtar sig även att fullt ut använda Aid for Trade-programmet och andra relevanta program, inbegripet tekniskt bistånd för kapacitetsuppbyggnad.

Artikel 14 anger att parterna i sina handelsrelationer ska bevilja varandra behandling som mest gynnsam nation i enlighet med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), medan artiklarna 15–17 föreskriver samarbete inom områdena livsmedelssäkerhet, sanitära och fytosanitära frågor, tekniska handelshinder och tullar.

I artiklarna 18–23 ställs ramarna upp för samarbete inom investeringsfrågor, tjänster, kapitalrörelser, offentlig upphandling, öppenhet och immateriella rättigheter.

6.5 Samarbete i rättsliga frågor och inrikesfrågor (artiklarna 24–30)

I artikel 24 anges att parterna fäster särskild vikt vid att befästa rättsstatsprincipen och stärka institutioner på alla nivåer inom brottsbekämpning och rättskipning, inklusive kriminalvårdssystemet. Parterna ska samarbeta för att främja ytterligare reformer av det afghanska polisväsendet, där EU ska fortsätta finansieringen av poliskåren inom ramen för det fleråriga vägledande programmet 2014–2020 och i linje med OECD:s biståndskommittés definitioner av stödberättigande verksamhet.

Enligt artiklarna 25–27 ska parterna samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk och finansiell brottslighet samt korruption. Parterna ska vidare bekämpa olaglig narkotika och särskild uppmärksamhet ska bl.a. ägnas åt kopplingarna mellan organiserad brottslighet och smuggling av narkotika, farliga ämnen och vapen, människohandel och flyktingsmuggling. Åtgärder med anknytning till narkotika ska syfta till att stärka strukturerna för att bekämpa olaglig narkotika, minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika och till att hantera de hälsomässiga och sociala följderna av narkotikamissbruk. Samarbetet ska inbegripa tekniskt och administrativt bistånd till Afghanistan. Parterna ska inom ramen för sin respektive lagstiftning samarbeta för att upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som sysslar med framställning av och handel med olaglig narkotika. Parterna ska härutöver arbeta mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

I artikel 28 åtar sig parterna att inleda en omfattande dialog och ett omfattande samarbete om migrationsrelaterade frågor i linje med EU:s övergripande strategi för migration och rörlighet och relevanta internationella konventioner. Dialogen och samarbetet ska täcka frågor som rör asyl, förbindelser mellan migration och utveckling, reguljär och irreguljär invandring, återvändande, återtagande, visering, gränsförvaltning, dokumentssäkerhet samt kampen mot människohandel och smuggling av migranter. Samarbetet får även omfatta kapacitetsuppbyggande åtgärder. Parterna är överens om att på begäran av den ena parten ingå ett avtal om reglering av parternas särskilda skyldigheter när det gäller återtagande, inklusive bestämmelser om att återta andra länders medborgare och statslösa.

I artiklarna 29–30 fastslås samarbete när det gäller konsulärt skydd och skydd av personuppgifter.

6.6 Sektorssamarbete (artiklarna 31–47)

Enligt artiklarna 31–35 ska parterna samarbeta inom modernisering av offentlig förvaltning, förvaltning av offentliga finanser och finansiella tjänster samt bygga upp och vidareutveckla statistisk kapacitet i Afghanistan.

I artiklarna 36 och 37 förbinder sig parterna att öka sitt samarbete om katastrofriskhantering och att förbättra samarbetet och

kapacitetsuppbyggnaden i fråga om utvinning, utveckling, bearbetning och saluföring av naturresurser.

Artikel 38 behandlar samarbete inom utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning medan artiklarna 39 och 40 berör samarbete kring energi respektive transporter.

I artikel 41 fastslås samarbete inom sysselsättning och social utveckling, inbegripet arbetsmarknadsutveckling och ungdomssysselsättning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt jämställdhet mellan kvinnor och män.

Samarbete i syfte att utveckla Afghanistan's kapacitet inom områdena jordbruk, djurhållning och försörjning på landsbygden fastslås i artikel 42.

Enligt artikel 43 ska Afghanistan stödjas i arbetet med att införa en hög miljöskyddsnivå och främja bevarande och förvaltning av naturresurser och biologisk mångfald för att främja en hållbar utveckling samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar.

Artiklarna 44 och 45 rör samarbete inom folkhälsa och kultur och artiklarna 46 och 47 behandlar samarbete kring informations- och kommunikationsteknik samt audiovisuell politik och mediepolitik.

6.7 Regionalt samarbete (artikel 48)

I artikel 48 fastslås att parterna är överens om att regionala samarbetsinitiativ krävs för att återställa Afghanistan's ställning som en bro mellan Centralasien, södra Asien och Mellanöstern och för att stimulera ekonomisk tillväxt och politisk stabilitet i regionen. Förbättrad kapacitet kommer att göra det möjligt för den afghanska regeringen att spela en större roll i olika regionala organisationer, processer och forum. Parterna bekräftar på nytt sitt stöd för Istanbulprocessen som ett viktigt initiativ för att främja det politiska samarbetet mellan Afghanistan och dess grannländer, bland annat genom förtroendeuppbyggande åtgärder såsom överenskoms vid ministerkonferensen inom Heart of Asia-processen i Kabul den 14 juni 2012. EU ska stödja Afghanistan's ansträngningar för att säkerställa ett effektivt genomförande av förtroendeuppbyggande åtgärder och andra regionala åtaganden.

6.8 Institutionell ram (artikel 49)

Enligt artikel 49 ska en gemensam kommitté inrättas vars uppgifter bland annat blir att säkerställa att avtalet fungerar och genomförs korrekt, fastställa prioriteringar i förhållande till målen för avtalet, utfärda rekommendationer för hur målen för avtalet ska uppnås samt lösa skiljaktigheter som uppstår i samband med tillämpningen eller tolkningen av avtalet.

Den gemensamma kommittén ska normalt sammanträda växelvis i Kabul och Bryssel. Även ordförandeskapet ska innehas växelvis och kommittén ska säkerställa att varje sektorsavtal eller sektorsprotokoll som parterna ingår inom ramen för avtalet fungerar korrekt.

I artikel 50 regleras parternas skyldigheter gentemot varandra att tillhandahålla bistånd och resurser för att genomföra det arbete som fastställs i samarbetsavtalet samt för att se till att de överenskomna målen uppnås.

Artikel 51 föreskriver samarbete mot bedrägerier och slår fast att myndigheterna i Afghanistan regelbundet ska kontrollera att de insatser som finansieras med EU-medel genomförs korrekt. Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som påverkar dessa medel samt underrätta Europeiska kommissionen om alla sådana åtgärder. De afghanska myndigheterna ska utan dröjsmål överlämna all information till Europeiska kommissionen som kommer till deras kännedom om misstänkta eller faktiska fall av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet i samband med genomförandet av EU-medel. De afghanska myndigheterna ska också se till att utreda och lagföra misstänkta och faktiska fall av bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet medan Europeiska byrån för bedrägeribekämpning får bistå de behöriga afghanska myndigheterna i denna uppgift. Byrån ska på begäran få tillstånd att utföra kontroller och inspektioner på plats i Afghanistan.

Artiklarna 52 och 53 öppnar möjligheten för att i framtiden kunna utvidga räckvidden för samarbetet enligt avtalet och reglerar det aktuella samarbetsavtalet i förhållande till andra avtal.

Parterna ska i enlighet med artikel 54 hänskjuta tvister om avtalets tillämpning och tolkning till den gemensamma kommittén. Förutom i särskilt brådskande fall ska parterna avvakta kommitténs förslag på lösning innan den klagande parten vidtar åtgärder med anledning av tvisten. Med särskilt brådskande fall avses bland annat att endera parten brutit mot avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter (artikel 2.3) eller icke-spridning av massförstörelsevapen (artikel 9.2).

I artikel 55 kommer parterna överens om att ge tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver för att utföra sina uppgifter.

Artikel 56 reglerar säkerhetsintressen och utlämnande av information. Det anges att bestämmelserna i avtalet inte ska påverka parternas respektive lagar och andra författningar om allmänhetens tillgång till officiella handlingar. Ingen bestämmelse i avtalet ska heller tolkas som ett krav på någon av parterna att lämna ut sådana utgifter som, om de röjs, ställer väsentliga säkerhetsintressen på spel. Parterna bekräftar på nytt sitt åtagande att skydda alla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som mottagits inom ramen för deras samarbete.

Efter det att avtalet träder i kraft ska det enligt artikel 59 gälla i tio år, med automatisk förlängning i perioder om fem år, såvida inte någon av parterna säger upp avtalet senast sex månader före innevarande periods utgång. Uppsägningen träder i kraft efter sex månader.

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan.

Skälen för regeringens förslag: Sveriges engagemang för Afghanistan är brett och långsiktigt. Sverige kommer, inom ramen för arbetet i FN, EU och genom ett omfattande bilateralt bistånd, att fortsätta ett aktivt engagemang för fred och försoning, för utveckling och stabilitet, för jämställdhet och inte minst för ökad respekt för mänskliga rättigheter, i synnerhet kvinnors och barns åtnjutande av dessa, i Afghanistan. Sverige verkar aktivt för genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet och följer noga dess tillämpning.

Samarbetsavtalet utgör ett viktigt steg för EU:s engagemang i Afghanistan. Avtalet är det första avtalsförhållandet mellan EU och Afghanistan och utgör en bekräftelse av EU:s åtagande att stödja Afghanistans framtida utveckling under dess omvandlingsdecennium (2015–2024). Det syftar till att utgöra den rättsliga ramen för det omfattande samarbete mellan EU och Afghanistan som vuxit fram sedan 2001 och som är förankrat i EU:s strategi för Afghanistan och EU:s fleråriga utvecklingsprogram för Afghanistan. Samarbetsavtalet kommer att ligga till grund för förbindelserna mellan EU och Afghanistan under de kommande tio åren och kan förlängas automatiskt med femårsperioder. Avtalet innehåller bestämmelser om grundvalar för relationerna såsom respekt för demokrati, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen.

Avtalen bedöms inte medföra några negativa statsfinansiella konsekvenser. Avtalen bedöms inte heller föranleda någon genomförandeåtgärd avseende nationella domstolsförfaranden.

Regeringen gör sammantaget bedömningen att avtalet bör anses vara av större vikt och att det därför enligt 10 kap. 3 § regeringsformen ska godkännas av riksdagen.

SAMARBETSAVTAL

**om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan,
och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan**

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

REPUBLIKEN TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN KROATIEN,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

REPUBLIKEN MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÁNINIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan kallade *medlemsstaterna*, och

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad *unionen* eller *EU*,

å ena sidan, och

ISLAMISKA REPUBLIKEN AFGHANISTAN, nedan kallad *Afghanistan*,

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *parterna*,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sitt engagemang för Afghanistans suveränitet, oberoende och territoriella integritet,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sin anslutning till allmänna folkrättsliga principer och till målen och principerna för Förenta nationernas stadga, internationella konventioner och FN:s säkerhetsråds resolutioner,

SOM ERKÄNNER de historiska, politiska och ekonomiska band som förenar parterna,

SOM BEKRÄFTAR sin önskan att utöka sitt samarbete på grundval av gemensamma värderingar och till ömsesidig nytta,

SOM BEAKTAR de gemensamma politiska mål, värderingar och åtaganden som parterna följer, inbegripet respekten för demokratiska principer, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och god samhällsstyrning,

SOM ERKÄNNER att dessa principer är en integrerad del av långsiktig utveckling,

SOM ERKÄNNER att det afghanska folket, via dess legitima, demokratiska institutioner och enligt Afghanistans konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistans stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser,

SOM BEAKTAR att unionen är fast besluten att stödja Afghanistans ansträngningar för att maximera sin utveckling under det kommande omvandlingsdecenniet,

SOM UNDERSTRYKER de ömsesidiga åtaganden som gjorts vid de internationella konferenserna om Afghanistan i Bonn i december 2011, Tokyo i juli 2012 och London i december 2014,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR Afghanistans åtagande att fortsätta att förbättra samhällsstyrningen och unionens åtagande om ett varaktigt engagemang i Afghanistan,

SOM BEAKTAR att parterna fäster särskild vikt vid den breda omfattning av de förbindelser som de har för avsikt att främja genom detta avtal,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sin önskan att främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk och sin önskan att befästa, fördjupa och diversifiera sina förbindelser på områden av ömsesidigt intresse,

SOM ERKÄNNER att, i överensstämmelse med Afghanistans konstitution, kvinnors egenmakt och deras rätt att fullt ut delta på grundval av jämlikhet på alla samhällsområden, inbegripet deltagande i beslutsfattandet i den politiska processen på samtliga nivåer, är avgörande för att uppnå jämlikhet och fred,

SOM ERKÄNNER vikten av utvecklingssamarbete med utvecklingsländer, särskilt de med låg inkomst, länder som genomgått konflikter och inlandsstater, för hållbar ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling och ett fullständigt genomförande i tid av internationellt överenskomna utvecklingsmål, däribland FN:s millennieutvecklingsmål och eventuella senare riktmärken för utveckling som antagits av Afghanistan, och för en bättre integrering av Afghanistan i regionen,

SOM ERKÄNNER att effektiva åtgärder måste vidtas för att främja integritet och ansvarsskyldighet, säkerställa en korrekt användning av offentliga medel och bekämpa korruption,

SOM ERKÄNNER att ett fördjupat samarbete mellan parterna bör stödja Afghanistans förmåga att förbättra kvaliteten på sin administration och samhällsstyrning samt öppenhet och effektivitet i förvaltningen av de offentliga finanserna,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR vikten av samordning i relevanta regionala och multilaterala forum, särskilt när det gäller parternas lösningar på globala utmaningar och regionalt ekonomiskt samarbete,

SOM ERKÄNNER att terrorism utgör ett hot mot deras folk och deras gemensamma säkerhet och som uttrycker sitt helhjärtade åtagande att bekämpa alla former av terrorism och upprätta ett effektivt internationellt samarbete och inrätta instrument för att utrota terrorism i överensstämmelse med internationell rätt, inbegripet mänskliga rättigheter och humanitär rätt,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sitt gemensamma åtagande att bekämpa organiserad brottslighet, inklusive människohandel, människosmuggling och narkotikahandel, bland annat genom regionala och internationella mekanismer,

SOM ERKÄNNER de hot mot hälsa och säkerhet som orsakas av olaglig narkotika och behovet av ett samordnat regionalt och internationellt samarbete för att bekämpa odling av, framställning av, underlättande av, handel med, förbrukning av och efterfrågan på narkotika samt avledning av narkotikaprekursorer, och som inser vikten av alternativa försörjningsmöjligheter för opiumvallmoodlarna i detta sammanhang,

SOM ERKÄNNER behovet av att respektera internationella nedrustnings- och icke-spridningsåtaganden,

SOM BEAKTAR att Internationella brottmålsdomstolen innebär ett viktigt steg i utvecklingen mot fred och internationell rättvisa och att dess syfte är att sörja för att de allvarligaste brotten som angår hela det internationella samfundet lagförs på ett effektivt sätt,

SOM ERKÄNNER att handel och utländska direktinvesteringar kommer att spela en betydande roll för utvecklingen i Afghanistan och att parterna fäster särskild vikt vid principerna och reglerna för den internationella handeln, bland annat i avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO),

SOM UTTRYCKER sitt fulla engagemang för att främja hållbar utveckling i alla dess avseenden, inbegripet sådana aspekter som miljöskydd, verkningfullt samarbete för att bekämpa klimatförändringar och ett effektivt främjande och genomförande av internationellt erkända arbetsnormer,

SOM BETONAR betydelsen av att samarbeta angående migration,

SOM ERKÄNNER att situationen och de grundläggande rättigheterna för flyktingar och internflyktingar, inbegripet ett säkert, välordnat och frivilligt återvändande till deras hem, kräver särskild uppmärksamhet,

SOM NOTERAR att om parterna, inom ramen för detta avtal, skulle besluta att ingå särskilda avtal på området med frihet, säkerhet och rättvisa som skulle ingås av unionen enligt avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, skulle bestämmelserna i sådana framtida avtal inte vara bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida inte unionen parallellt med Förenade kungariket och/eller Irland när det gäller deras respektive tidigare bilaterala förbindelser underrättar Afghanistan om att Förenade kungariket och/eller Irland har blivit bundet/bundna av sådana avtal som en del av Europeiska unionen i enlighet med protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Likaså skulle varje därpå följande EU-interna åtgärd som skulle antas i enlighet med ovan nämnda avdelning V för att genomföra detta avtal inte vara bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida de inte har meddelat att de önskar delta eller godta sådana åtgärder i enlighet med protokoll nr 21; Parterna noterar också att dessa framtida avtal eller EU-interna åtgärder skulle omfattas av protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, fogat till nämnda fördrag,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

AVTALETS ART OCH RÄCKVIDD

Artikel 1

Tillämpningsområde och mål

1. Härmed upprättas ett partnerskap mellan parterna inom ramen för deras respektive behörigheter, i överensstämmelse med deras respektive lagar, förfaranden och resurser, och med full respekt för internationella bestämmelser och normer.
2. Målet för detta partnerskap är att stärka dialogen och samarbetet med syfte att
 - a) stödja fred och säkerhet i Afghanistan och regionen,
 - b) främja hållbar utveckling, en stabil och demokratisk politisk miljö och Afghanistans integrering i världsekonomin,
 - c) upprätta en regelbunden dialog om politiska frågor, inbegripet främjandet av mänskliga rättigheter, jämställdhet och medverkan av det civila samhället,
 - d) främja utvecklingssamarbete inom ramen för parternas gemensamma engagemang för fattigdomsutrotning och biståndseffektivitet,

- e) utveckla handel och investeringar mellan parterna till ömsesidig nytta och samarbeta i alla ekonomiska, handels- och investeringsrelaterade områden av ömsesidigt intresse i syfte att underlätta hållbara handels- och investeringsflöden och förebygga och undanröja hinder för handel och investeringar, på ett sätt som är förenligt med och kompletterar pågående och framtida regionala initiativ,
 - f) förbättra samordningen mellan parterna om globala utmaningar, särskilt genom att främja multilaterala lösningar, och
 - g) främja dialogen och samarbetet inom en rad specifika områden av ömsesidigt intresse, vilket inbegriper modernisering av den offentliga förvaltningen och förvaltningen av offentliga finanser, rättsliga och inrikes frågor, miljö och klimatförändring, naturtillgångar och råvaror, reform av säkerhetssektorn, utbildning, energi, transport, jordbruk och landsbygdsutveckling, finansiella tjänster, beskattning, tullar, sysselsättning och social utveckling, hälsa och säkerhet, statistik, regionalt samarbete, kultur, informationsteknik, den audiovisuella sektorn och mediesektorn.
3. I detta sammanhang ska kapacitetsuppbyggnad ägnas särskild uppmärksamhet för att stödja utvecklingen av de afghanska institutionerna och se till att landet fullt ut kan dra nytta av de möjligheter som erbjuds genom fördjupat samarbete enligt detta avtal.
4. Parterna ska uppmuntra kontakter mellan parlamentsledamöter, företrädare för det civila samhället och yrkesverksamma för att främja målen med detta avtal, särskilt när det gäller att stödja parlamentariska och andra demokratiska institutioner.
5. Parterna ska verka för att främja förståelsen människor emellan bland annat genom samarbete mellan olika aktörer såsom tankesmedjor, universitet, företag och media i form av seminarier, konferenser, ungdomsutbyten och annan verksamhet.

Artikel 2

Allmänna principer

1. Parterna bekräftar att de delar de värderingar som kommer till uttryck i Förenta nationernas stadga.
2. Parterna erkänner att det afghanska folket, genom dess legitima, demokratiska institutioner och enligt Afghanistans konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistans stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser.
3. Respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna, såsom dessa anges i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument, och för rättsstatsprincipen ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig del av detta avtal.
4. Parterna bekräftar sitt åtagande att fortsätta samarbetet för att fullt ut uppnå internationellt överenskomna utvecklingsmål, inbegripet millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella senare riktmärken för utveckling. Därigenom erkänner de Afghanistans ansvar för att utarbeta och genomföra sina planer för ekonomisk och social utveckling och för relevanta utvecklingsstrategier, bland annat prioriterade nationella program. De bekräftar på nytt sitt åtagande för en hög miljöskyddsnivå, ett inkluderande samhälle och jämställdhet i detta sammanhang.
5. Parterna bekräftar på nytt den vikt de fäster vid principerna om god samhällsstyrning, inbegripet oberoende för parlament och rättsväsende, och vid kampen mot korruption på alla nivåer.
6. Parterna är överens om att samarbetet inom ramen för detta avtal kommer att ske i enlighet med deras egna lagar och andra författningar.

AVDELNING II

POLITISKT SAMARBETE

Artikel 3

Politisk dialog

En regelbunden politisk dialog ska upprättas mellan parterna och får, när så är lämpligt, äga rum på ministernivå. Den ska stärka deras förbindelser, bidra till att bygga upp ett partnerskap och öka den ömsesidiga förståelsen och solidariteten. Parterna ska stärka sin politiska dialog för att stödja sina gemensamma intressen, inbegripet deras respektive ståndpunkter i regionala och internationella forum.

A. SAMARBETE INOM OMRÅDEN MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, JÄMSTÄLLDHET OCH DET CIVILA SAMHÄLLET

Artikel 4

Mänskliga rättigheter

1. I enlighet med artiklarna 1.2 c och 2.3 är parterna överens om att samarbeta för att främja och effektivt försvara mänskliga rättigheter, inbegripet, när så är lämpligt, med avseende på ratificeringen och genomförandet av internationella människorättsinstrument. De ska se över genomförandet av denna artikel i samband med sin politiska dialog.
2. Det samarbete som avses i punkt 1 får innefatta bland annat följande:
 - a) Stöd till utarbetande och genomförande av nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter.
 - b) Information om och utbildning i mänskliga rättigheter.
 - c) Stärkande av institutioner i Afghanistan med anknytning till mänskliga rättigheter på nationell nivå och nivåerna under den nationella.
 - d) Upprättande av en meningsfull, brett upplagd dialog om de mänskliga rättigheterna.
 - e) Stärkande av samarbetet inom de FN-institutioner som är verksamma på området mänskliga rättigheter.

Artikel 5

Jämställdhet

1. Parterna ska samarbeta för att stärka politik och program med anknytning till genusfrågor samt institutionell och administrativ kapacitetsuppbyggnad och för att stödja genomförandet av nationella strategier för jämställdhet, inklusive kvinnors rättigheter och egenmakt, i syfte att säkerställa ett jämbördigt deltagande av män och kvinnor inom alla sektorer av det ekonomiska, kulturella, politiska och sociala livet. Framför allt ska samarbetet inriktas på att förbättra kvinnornas tillgång till de resurser som behövs för att de till fullo ska kunna utöva sina grundläggande rättigheter, särskilt utbildning.
2. Parterna ska främja upprättandet av en lämplig ram för att
 - a) säkerställa att genusrelaterade frågor införlivas i alla utvecklingsstrategier, all utvecklingspolitik och alla utvecklingsprogram, särskilt sådana som rör politisk delaktighet, hälso- och sjukvård samt läs- och skrivkunnet, och
 - b) utbyta erfarenheter och bästa praxis när det gäller jämställdhetsarbete samt främja antagandet av positiva åtgärder till förmån för kvinnor.

Artikel 6

Det civila samhället

1. Parterna erkänner det organiserade civila samhällets (i synnerhet den akademiska världens) roll i och potentiella bidrag till dialogen och samarbetsprocessen inom ramen för detta avtal och är överens om att främja en effektiv dialog med det civila samhället och sörga för dess faktiska deltagande.
2. Parterna ska samarbeta för att främja det civila samhällets roll, så att det kan
 - a) rådfrågas i den inhemska politiska beslutsprocessen, i enlighet med demokratiska principer och konstitutionella bestämmelser,
 - b) informeras om och, i alla stadier av utvecklingsprocessen, delta i samråd om utvecklings- och samarbetsstrategier och sektorspolitik, särskilt på områden som berör det,
 - c) tilldelas finansiella medel, i den mån respektive parts interna regler tillåter detta, i överensstämmelse med principerna om öppenhet och ansvar samt ta emot stöd till kapacitetsuppbyggnad på viktiga områden, och
 - d) delta i genomförandet av samarbetsprogram på områden som berör det.

B. FREDSBYGGANDE

Artikel 7

Fredsskapande åtgärder, konfliktförebyggande och konfliktlösning

1. Parterna understryker sitt åtagande att stödja strävan efter fred och försoning, under ledning av Afghanistan. De understryker vikten av en inkluderande fredsprocess som grundar sig på samförstånd mellan alla afghaner, såsom den uttrycktes vid fredsirjan i juli 2010 och den konstitutionella rådsförsamlingen Loya Jirga i november 2011. De erkänner att en förutsättning för en framgångsrik fredsprocess är det afghanska folkets och landets institutioners egenansvar, med starkt stöd från det internationella samfundet.
2. Parterna ska främja en dialog mellan länder i och utanför regionen så att de fullt ut kan spela en roll i att stödja och underlätta fredsprocessen.
3. Parterna bekräftar på nytt att kvinnor spelar en viktig roll när det gäller konfliktlösning och fredsbyggande åtgärder. De betonar vikten av att kvinnor deltar fullt ut i alla insatser för att bevara och främja fred och säkerhet, samt behovet av att utöka deras roll i beslutsfattandet när det gäller konfliktlösning, i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000).
4. Gemensam verksamhet på detta område ska inbegripa främjandet av långsiktigt fredsbyggande i Afghanistan och stöd till det civila samhällets aktiva roll i enlighet med principerna i den nya given för engagemang i instabila stater.

C. STÖD FÖR INTERNATIONELL SÄKERHET

Artikel 8

Samarbete i fråga om Romstadgan

Parterna anser att en väl fungerande verksamhet vid Internationella brottmålsdomstolen (ICC) utgör ett viktigt bidrag till internationell fred och rättvisa. De bekräftar på nytt att de allvarligaste brotten som angår det internationella samfundet som helhet först ska angripas genom åtgärder på nationell nivå i samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. Parterna är överens om att samarbeta för att främja en universell anslutning till Romstadgan genom att

- a) alltefter omständigheterna, vidta åtgärder för att ratificera instrument relaterade till Romstadgan, särskilt avtalet om privilegier och immunitet för Internationella brottmålsdomstolen,
- b) utbyta erfarenheter om de rättsliga anpassningar som krävs för att möjliggöra ratificering och genomförande av Romstadgan, och
- c) vidta åtgärder för att bevara Romstadgans integritet.

Artikel 9

Bekämpning av spridning av massförstörelsevapen och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, såväl till statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet.
2. Parterna är därför överens om att samarbeta i internationella forum i syfte att motverka spridning av massförstörelsevapen och deras bärare genom att fullt ut uppfylla och på nationell nivå genomföra sina gällande skyldigheter enligt multilaterala fördrag och konventioner om nedrustning och icke-spridning samt andra multilateralt framförhandlade avtal och internationella förpliktelser. Parterna är överens om att denna bestämmelse utgör en väsentlig del av detta avtal.
3. Parterna är vidare överens om att samarbeta och vidta åtgärder för att förbättra genomförandet av internationella instrument om nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen och deras bärare som tillämpas av parterna, bland annat genom att utbyta information, sakkunskap och erfarenheter.

4. Parterna är överens om att samarbeta och bidra till att bekämpa spridningen av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att vidta åtgärder för att – utifrån vad som är tillämpligt – underteckna, ratificera eller ansluta sig till, samt till fullo genomföra, alla andra relevanta internationella instrument.

5. Parterna är dessutom överens om att samarbeta för att införa effektiva nationella exportkontroller i syfte att förhindra spridning och att kontrollera export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, bland annat genom kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden och genom effektiva sanktioner mot överträdelser av reglerna om exportkontroll.

6. Parterna erkänner att kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker kan få mycket negativa effekter för samhällen. De erkänner även att riskerna kan härröra från brottslig verksamhet (spridning, olaglig handel), olyckor (industri, transport, laboratorier) eller naturliga faror (pandemier). Följaktligen åtar de sig att samarbeta i syfte att stärka den institutionella kapaciteten för att minska kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker. Detta skulle kunna genomföras med projekt beträffande rättsliga frågor, reglerings- och tillsynsfrågor, vetenskapliga frågor och beredskapsfrågor och samarbete på regional nivå.

7. Unionen ska, när så är lämpligt, ge stöd till dessa insatser med fokus på kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd.

Artikel 10

Handeldvapen och lätta vapen och andra konventionella vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och spridning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering, lagring med otillräcklig säkerhet och okontrollerad spridning av sådana vapen fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot fred och internationell säkerhet.

2. Parterna är överens om att iaktta och fullgöra sina respektive skyldigheter att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, enligt befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt sina åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området, såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.

3. Parterna inser betydelsen av inhemska kontrollsystem för överföring av konventionella vapen i linje med gällande internationella standarder. Parterna erkänner vikten av att tillämpa sådana kontroller på ett ansvarsfullt sätt, i syfte att bidra till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet, minskat mänskligt lidande och till att förhindra spridning av konventionella vapen.

4. Parterna förbinder sig att samarbeta och sörja för samordning, komplementaritet och synergi i sina ansträngningar att reglera, eller förbättra regleringen av, internationell handel med konventionella vapen och att förebygga, bekämpa och utrota olaglig vapenhandel. De är överens om att upprätta en regelbunden politisk dialog som ska åtfölja och konsolidera detta åtagande.

Artikel 11

Bekämpande av terrorism

1. Parterna är fast beslutna att bekämpa terrorism i alla dess former, också i ett regionalt sammanhang, med full respekt för rättsstatsprincipen och internationell rätt, och att samarbeta för att förhindra spridning av extremistiska ideologier och, i synnerhet, radikaliseringen av ungdomar. De förbinder sig att arbeta tillsammans med sina internationella partner för det övergripande genomförandet av FN:s globala strategi för terroristbekämpning.

2. Parterna är överens om att samarbeta i frågor som rör kampen mot terroristverksamhet och, när så är lämpligt, att utbyta information om alla relevanta frågor och i enlighet med nationell och internationell rätt. Terroristbekämpning ska utgöra en viktig faktor i deras samarbete. De är överens om att främja genomförandet av relevanta internationella instrument och konventioner på detta område. I detta sammanhang kommer kapacitetsuppbyggnad att omfatta relevanta områden av straffrätten.

AVDELNING III

UTVECKLINGSSAMARBETE

Artikel 12

Utvecklingssamarbete

1. De främsta målen för utvecklingssamarbetet är att uppnå millennieutvecklingsmålen (och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling), fattigdomsutrotning, hållbar utveckling och integrering i världsekonomin, med särskild uppmärksamhet på samhällets mest utsatta grupper. Parterna erkänner att deras samarbete är avgörande för att hantera Afghanistans utvecklingsutmaningar och att institutionsuppbyggnad bör vara en grundläggande del av detta samarbete.
2. Samarbetet ska ta hänsyn till Afghanistans socioekonomiska utvecklingsstrategier och utvecklingsprogram, i synnerhet landets nationella utvecklingsstrategi och andra åtgärder som överenskommit vid internationella konferenser om Afghanistans utveckling, 2010 års Londonförklaring, Kabulprocessen, slutsatserna från konferensen i Bonn i december 2011, Tokyoförklaringen om ett partnerskap för självständighet (self-reliance) i Afghanistan och Tokyoramen för ömsesidigt ansvar från juli 2012, med full hänsyn till den afghanska regeringens ekonomiska strategi och utvecklingsstrategi *Realising Self-Reliance: Commitments to Reforms and Renewed Partnership*, som lades fram vid konferensen i London 2014.
3. Parterna ska använda sitt utvecklingssamarbete för att bland annat stärka Afghanistans institutioner för samhällsstyrning och skapa förutsättningar för hållbar utveckling och långsiktig ekonomisk tillväxt, i linje med de prioriterade nationella programmen och Afghanistans ekonomiska strategi och utvecklingsstrategi *Realising Self-Reliance: Commitments to Reforms and Renewed Partnership*. Dessa kommer att vara de viktigaste instrumenten för att genomföra denna strategi och de åtaganden som Afghanistan ingått i Bonn, Tokyo och London. Unionen ska i sitt samarbete med Afghanistan ta full hänsyn till Tokyoramen för ömsesidigt ansvar (eller en ömsesidigt överenskommen efterföljare till denna) och i programplaneringen av sitt bistånd ta hänsyn till de åtaganden, inklusive finansiella åtaganden, och de detaljerade arrangemang som fastställs i denna ram.
4. Parterna bekräftar målet att uppnå millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling, och bekräftar på nytt sitt åtagande när det gäller Parisförklaringen om biståndseffektivitet, Accra-handlingsplanen och slutdokumentet från Busan, särskilt med hänvisning till den nya givnen för engagemang i instabila stater.
5. Parterna är överens om att främja samarbete i enlighet med sina respektive lagar, förfaranden och resurser och med full respekt för internationella bestämmelser och normer. De är överens om att deras utvecklingssamarbete kommer att överensstämma med kraven i deras gemensamma åtagande om biståndseffektivitet och genomförs på ett sätt som respekterar afghanskt egenansvar, ligger i linje med Afghanistans nationella prioriteringar och bidrar till konkreta och hållbara utvecklingsresultat för det afghanska folket och till den långsiktiga ekonomiska hållbarheten i landet, såsom överenskommit inom ramen för internationella konferenser om Afghanistan. De är överens om att maximera utvecklingsbiståndets fredsbyggande potential när så är möjligt inom ramen för den nya givnen för engagemang i instabila stater.
6. Parterna är därför överens om att regelbundet övervaka effekten av deras utvecklingssamarbete genom den gemensamma kommitté som inrättas enligt artikel 49, och att bedöma dess bidrag till uppnående av millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling.
7. Följande frågor kommer systematiskt att integreras inom alla områden av utvecklingssamarbetet: mänskliga rättigheter, jämställdhetsfrågor, demokrati, god förvaltning, miljömässig hållbarhet, klimatförändring, hälso- och sjukvård, institutionell utveckling och kapacitetsuppbyggnad, åtgärder mot korruption, narkotikabekämpning och biståndseffektivitet.
8. Vad gäller infrastrukturkomponenter ska parterna undersöka användningen av mekanismer såsom en blandning av bidrag och lån från internationella finansinstitut och andra sätt att dela risker, i syfte att mobilisera ytterligare resurser och därmed öka effekterna av unionens bistånd.
9. Parterna är överens om att deras ekonomiska samarbete måste genomföras för att skydda intressena hos de mest utsatta medlemmarna av samhället, inbegripet kvinnor och barn, med tonvikt på hälso- och sjukvård, utbildning, jordbruk och landsbygdsutveckling.

10. Parterna är överens om att handeln bör främja hållbar utveckling i alla dess dimensioner och att dess ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser bör bedömas. De är överens om att uppmantra företagen att anta högsta möjliga normer för ett ansvarsfullt företagande i linje med internationellt överenskomna principer och standarder, såsom de som fastställs i OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact-initiativ.

11. Parterna ska sträva efter att bidra till att Internationella arbetsorganisationens (ILO) centrala arbetsnormer genomförs på ett verkningsfullt sätt och ska stärka samarbetet när det gäller sysselsättning och sociala frågor, inklusive principerna för anständigt arbete.

12. Parterna strävar vidare efter att främja en politik som syftar till att trygga tillgången på livsmedel för befolkningen och på foder för boskap, på ett miljövänligt och hållbart sätt.

13. Parterna åtar sig att utbyta synpunkter och samarbeta inom alla relevanta regionala och internationella forum och organisationer, såsom Förenta nationerna och dess byråer och organisationer, i syfte att förbättra arbetsfördelningen inom utvecklingsarbetet och biståndseffektiviteten på fältet.

14. Parterna är också överens om att främja samarbete på de områden som anges i denna artikel mellan tankesmedjor, universitet, icke-statliga organisationer, företag, kulturaktörer och medier genom anordnande av seminarier, konferenser och liknande verksamheter, beroende på vad som är lämpligt.

AVDELNING IV

SAMARBETE OM HANDELS- OCH INVESTERINGSFRÅGOR

Artikel 13

Handelssamarbete

1. Parterna ska inleda en dialog om bilaterala och multilaterala handelsfrågor och handelsrelaterade frågor i syfte att stärka de bilaterala handelsförbindelserna och främja det multilaterala handelssystemet, bland annat genom att stödja Afghanistans medlemskap i WTO.

2. Parterna åtar sig att i största möjliga utsträckning och till ömsesidig nytta främja utveckling och diversifiering av handeln sig emellan. De åtar sig att uppnå förbättrade och förutsägbara villkor för marknadstillträde genom att arbeta för avskaffandet av handels hinder, i synnerhet genom att vid lämplig tidpunkt avskaffa icke-tariffära handels hinder och handels restriktioner som inte är förenliga med WTO-bestämmelserna, och genom att vidta åtgärder för att förbättra öppenheten, med hänsyn tagen till det arbete som utförs på detta område av internationella organisationer i vilka parterna är medlemmar.

3. Parterna, som erkänner att handel är avgörande för utveckling och att förmånshandelsordningar har visat sig vara till nytta för utvecklingsländer, ska sträva efter att stärka samrådet och samarbetet om det effektiva genomförandet av dessa.

4. Parterna ska hålla varandra underrättade om utvecklingen när det gäller handelspolitik och politiken på handelsrelaterade områden, såsom jordbruk, livsmedelssäkerhet, konsumentskydd och miljö. De kommer att undersöka möjligheterna att stärka sina handels- och investeringsförbindelser, vilket när så är lämpligt inbegriper förhandlingar om andra avtal av ömsesidigt intresse.

5. Parterna ska fullt ut använda Aid for Trade-programmet och andra relevanta program, inbegripet tekniskt bistånd för kapacitetsuppbyggnad, för att förbättra sina bilaterala handels- och investeringsförbindelser.

6. Parterna erkänner vikten av att främja regional ekonomisk utveckling, i enlighet med avdelning VII.

7. Parterna ska samråda skyndsamt, i enlighet med artikel 54, om eventuella meningsskiljaktigheter rörande tillämpningen av denna avdelning.

Artikel 14

Behandling som mest gynnad nation

1. Parterna ska i sina handelsförbindelser bevilja varandra behandling som mest gynnad nation i enlighet med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994.
2. Den behandling som mest gynnad nation som föreskrivs i punkt 1 ska inte gälla förmåner som beviljas av endera parten inom ramen för ordningar som bygger på överenskommelser om upprättande av en tullunion, ett frihandelsområde eller ett likvärdigt område med förmånsbehandling.

Artikel 15

Sanitära och fytosanitära frågor

1. Parterna ska samarbeta om livsmedelssäkerhet samt sanitära och fytosanitära frågor för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa på parternas respektive territorier.
2. Parterna ska diskutera och utbyta information om sina respektive åtgärder i enlighet med WTO-avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder, Internationella växtskyddskonventionen, Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa och Codex Alimentarius-kommissionen.
3. Parterna är överens om att inleda ett samarbete för kapacitetsuppbyggnad avseende sanitära och fytosanitära frågor. Ett sådant samarbete bör utformas enligt vardera partens behov och genomföras i syfte att bistå vardera parten i efterlevnaden av den andra partens rättsliga krav.
4. Parterna ska snarast upprätta en dialog om sanitära och fytosanitära frågor om någondera parten begär detta.
5. Parterna ska utse kontaktpunkter för kommunikation i frågor som faller under denna artikel.

Artikel 16

Tekniska handelshinder

Parterna ska främja Afghanistans användning av internationella och europeiska standarder som grund för tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse. De ska samarbeta och utbyta information om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse i syfte att säkerställa att de utarbetas, antas och tillämpas på ett öppet och effektivt sätt och inte skapar onödiga hinder för deras bilaterala handel.

Artikel 17

Tullar

1. Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet mellan sina tullmyndigheter för att säkerställa ett öppet handelsklimat, underlätta handel, förbättra säkerheten i leveranskedjan, främja konsumenternas säkerhet, hejda flödet av varor som gör intrång i immateriella rättigheter och för att bekämpa smuggling och bedrägeri.
2. Parterna ska i detta syfte särskilt utbyta sakkunskap och undersöka möjligheterna att förenkla förfarandena, öka öppenheten och utveckla samarbetet. De ska även eftersträva samsyn och gemensamma åtgärder i relevanta internationella strukturer.
3. Parterna ska vid behov ingå protokoll om tullsamarbete och ömsesidigt administrativt bistånd, inom den institutionella ram som fastställs i detta avtal, utan att det påverkar tillämpningen av andra former av samarbete.
4. Parterna ska samarbeta i syfte att modernisera Afghanistans tullförvaltning i enlighet med relevanta internationella konventioner i syfte att förbättra dess organisatoriska effektivitet och dess institutioners effektivitet när det gäller tillhandahållande av tjänster, och samtidigt säkerställa en öppen förvaltning av offentliga medel och redovisnings-skyldighet. Kapacitetsuppbyggnad ska utgöra en viktig faktor i detta samarbete.

Artikel 18

Investeringar

1. Parterna ska uppmuntra utländska direktinvesteringar genom att utveckla ett attraktivt och stabilt investeringsklimat. De får därför, när så krävs, inleda en fortlöpande dialog i syfte att öka förståelsen för och samarbetet om investeringsfrågor, utforska administrativa mekanismer för att underlätta investeringsflöden och främja stabila, öppna och stödjande regelverk för investerarna.

2. I syfte att öka unionens utländska direktinvesteringar i Afghanistan betonar parterna vikten av den privata sektorns deltagande och erkänner i detta sammanhang behovet av åtgärder från den offentliga sektorn och incitament såsom tillgång till kredit- och investeringsgarantier.

Artikel 19

Tjänster

Parterna ska inleda en konstruktiv dialog för att

- a) utbyta information om sina respektive regelverk,
- b) främja tillträde till varandras marknader,
- c) främja tillträde till kapitalkällor och teknik, och
- d) främja handeln med tjänster mellan parterna och på tredjeländers marknader.

Artikel 20

Kapitalrörelser

Parterna ska sträva efter att underlätta rörligheten för kapital för att främja målen för detta avtal.

Artikel 21

Offentlig upphandling

Parterna kommer att samarbeta i syfte att inrätta ett effektivt och modernt system för offentlig upphandling i Afghanistan, i enlighet med internationellt överenskomna principer om öppenhet och upphandlingsförfaranden och om främjande av rättvis och optimal kostnadseffektivitet i offentlig upphandling.

Artikel 22

Öppenhet

Parterna erkänner betydelsen av öppenhet och korrekta rättsförfaranden i förvaltningen av sina handelsrelaterade lagar och andra författningar. I detta syfte ska de tillämpa artikel X i 1994 års allmänna tull- och handelsavtal och artikel III i allmänna tjänstehandelsavtalet.

Artikel 23

Immateriella rättigheter

1. Parterna är överens om att skydda och kontrollera efterlevnaden av immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar, i enlighet med bestämmelserna i de internationella avtal som de är parter i.

2. Parterna ska samarbeta för att förhindra varje form av missbruk av immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar, och för att bekämpa förfalskning och piratkopiering. De är eniga om att underlätta detta genom tullsamarbete och andra lämpliga former av administrativt samarbete, bland annat genom upprättande och stärkande av organisationer för kontroll och skydd av sådana rättigheter och förbättrat samarbete om lämpliga sätt att underlätta skyddet för och registreringen av den andra partens geografiska beteckningar på deras respektive territorier, med beaktande av internationella regler och metoder och den internationella utvecklingen på detta område samt parternas respektive kapacitet.

AVDELNING V

SAMARBETE I RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

Artikel 24

Rättsstatsprincipen, rättsligt samarbete och polisverksamhet

1. I sitt samarbete i rättsliga och inrikes frågor ska parterna fästa särskild vikt vid att befästa rättsstatsprincipen och stärka institutioner på alla nivåer inom brottsbekämpning och rättskipning, inklusive kriminalvårdssystemet.
2. I sitt samarbete ska parterna utbyta information om rättssystem och lagstiftning. De ska fästa särskild uppmärksamhet vid rättigheterna för kvinnor och andra utsatta grupper samt skydd och genomförande av dessa rättigheter.
3. Parterna är överens om att samarbeta för att främja ytterligare reformer av det afghanska polisväsendet. Afghanistan kommer att vidta åtgärder för att införa bästa praxis i det civila polisarbetet. Unionen kommer att fortsätta sitt stöd för utveckling av rättsväsendet och det nationella afghanska polisväsendet, inbegripet finansiering av poliskåren inom ramen för det fleråriga vägledande programmet 2014–2020 och i linje med OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd (DAC) definitioner av stödberättigande verksamhet.
4. Parterna är överens om att samarbeta i syfte att modernisera Afghanistans säkerhetssektor genom att
 - a) stärka rättsväsendet, inbegripet kriminalvården, med särskild inriktning på att förbättra rättsväsendets oberoende,
 - b) öka effektiviteten i det civila polisarbetet i Afghanistan,
 - c) förbättra den rättsliga och institutionella ramen på detta område, och
 - d) bygga upp kapacitet för utformning och genomförande av strategier inom Afghanistans rätts- och säkerhetssektorer.

Artikel 25

Samarbete för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption

Parterna är överens om att samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk och finansiell brottslighet och korruption. Syftet med detta samarbete ska särskilt vara att genomföra och främja relevanta internationella standarder och instrument, t.ex. FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess protokoll och FN:s konvention mot korruption. Parterna ska ägna särskild uppmärksamhet åt kopplingarna mellan organiserad brottslighet och smuggling av narkotika, prekursorer, farliga ämnen och vapen, människohandel och flyktingsmuggling. De ska utbyta information i alla frågor som är relevanta för att bekämpa brottslig verksamhet.

Artikel 26

Kampen mot olaglig narkotika

1. Parterna ska samarbeta för att säkerställa en balanserad, övergripande och integrerad hållning i narkotikafrågor.

2. Politik och åtgärder med anknytning till narkotika ska syfta till att stärka strukturerna för att bekämpa olaglig narkotika, minska tillgången till, handel med och efterfrågan på olaglig narkotika och till att hantera de hälsomässiga och sociala följderna av narkotikamissbruk. Parterna ska samarbeta för att förhindra olaglig framställning av narkotika och avledning av kemiska prekursorer.

3. I linje med denna gemensamma strategi ska parterna se till att kampen mot olaglig narkotika integreras i alla relevanta samarbetsområden, inbegripet brottsbekämpning, främjande av lagliga försörjningsmöjligheter, minskning av efterfrågan på narkotika och risk- och skadebegränsning.

4. Samarbetet mellan parterna ska inbegripa tekniskt och administrativt bistånd till Afghanistan på de områden som avses i punkt 3, inbegripet följande:

- a) Lagberedningsarbete och politikutformning.
- b) Inrättande av nationella institutioner och informationscenter.
- c) Stöd för det civila samhällets insatser i narkotikafrågor och åtgärder för att minska efterfrågan på och skadeverkningsarna av narkotika, däribland narkotikamissbruksbehandling och rehabilitering.
- d) Utbildning av personal.
- e) Narkotikarelaterad forskning.
- f) Förebyggande av narkotikahandel och avledning av narkotikapreursorer som används för olaglig tillverkning av narkotiska preparat och psykotropa ämnen.

Parterna får komma överens om att inbegripa andra områden.

5. Inom ramen för deras respektive lagstiftning ska parterna samarbeta för att upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som sysslar med framställning av och handel med olaglig narkotika, bland annat genom utbyte av information och underrättelser, utbildning och utbyte av bästa praxis, inbegripet särskilda utredningsmetoder. En särskild insats ska göras för att bekämpa att brottslingar tränger in i den lagliga ekonomin.

6. Samarbete på regional nivå för att bekämpa narkotikahandel bör komplettera detta tillvägagångssätt, även genom diplomatiska kontakter och i regionala forum där parterna deltar, såsom de som avses i artikel 48.

7. Parterna ska komma överens om formerna för samarbetet för att uppnå dessa mål. Åtgärderna ska baseras på gemensamt överenskomna principer som överensstämmer med relevanta internationella konventioner, den politiska förklaring och den förklaring om de vägledande principerna för att minska efterfrågan på narkotika som antogs vid FN:s generalförsamlings tjugonde extra session om narkotikaproblemet i världen i juni 1998 och den politiska förklaring och den handlingsplan för internationellt samarbete med sikte på en integrerad och balanserad strategi för att angripa narkotikaproblemet i världen som antogs i högnivåsegmentet vid den 52:a sessionen i FN:s narkotikakommission i mars 2009 samt förklaringen från den tredje ministerkonferensen för parterna i Parispaktens för bekämpning av smuggling av opiater från Afghanistan.

Artikel 27

Samarbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism

1. Parterna är överens om att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system och särskilda icke-finansiella företag och yrken används för att tvätta pengar som utgör vinning av brottslig verksamhet eller för finansiering av terrorism.

2. Båda parter är överens om att främja tekniskt och administrativt bistånd för att utarbeta och genomföra bestämmelser och införa effektivt fungerande mekanismer för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Samarbetet ska särskilt möjliggöra utbyte av relevanta upplysningar inom ramen för deras respektive lagstiftning liksom antagande av lämpliga och internationellt godtagna standarder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism motsvarande de standarder som antagits av unionen och de relevanta internationella organ som är verksamma på detta område, såsom arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF).

Artikel 28

Samarbete rörande migration

1. Parterna är överens om att samarbeta i syfte att förhindra irreguljära migrationsströmmar från deras territorium till den andra partens territorium.
2. Parterna bekräftar på nytt vikten av gemensam hantering av migrationsströmmar mellan Afghanistan och unionen och åtar sig att inleda en omfattande dialog och ett omfattande samarbete om migrationsrelaterade frågor, i linje med unionens övergripande strategi för migration och rörlighet och relevanta internationella konventioner. Dialogen och samarbetet ska omfatta frågor som rör asyl, förbindelser mellan migration och utveckling, reguljär och irreguljär invandring, återvändande, återtagande, visering, gränsförvaltning, dokumentssäkerhet och kampen mot människohandel och smuggling av migranter.
3. Samarbetet på de områden som anges i denna artikel får även omfatta kapacitetuppbyggande åtgärder.
4. Parterna är överens om att på begäran av den ena parten ingå ett avtal om reglering av parternas särskilda skyldigheter när det gäller återtagande, inklusive bestämmelser om att återta andra länders medborgare och statslösa.

Artikel 29

Konsulärt skydd

Afghanistan godtar att de konsulära och diplomatiska myndigheterna i en representerad medlemsstat i Europeiska unionens ska ge skydd åt varje medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen som inte har en ständig representation i Afghanistan som faktiskt är i stånd att tillhandahålla konsulärt skydd i ett enskilt fall, på samma villkor som för medborgare från den medlemsstaten i Europeiska unionen.

Artikel 30

Skydd av personuppgifter

1. Parterna är överens om att samarbeta för att höja skyddsnivån för personuppgifter till högsta internationella standarder, såsom de som bland annat ingår i FN:s riktlinjer för reglering av behandlingen av sådana elektroniska dokument som innehåller personuppgifter, vilka antogs genom FN:s generalförsamlings resolution 45/95 den 14 december 1990.
2. Samarbetet om skydd av personuppgifter får bland annat omfatta tekniskt bistånd i form av utbyte av information och sakkunskap.

AVDELNING VI

SEKTORSSAMARBETE

Artikel 31

Modernisering av offentlig förvaltning

Parterna är överens om att samarbeta i syfte att upprätta en professionell, oberoende och effektiv civilförvaltning i Afghanistan på nationell nivå och nivåerna under den nationella. Samarbetet på detta område ska inriktas på utbildning och kapacitetsuppbyggnad, i syfte att

- a) förbättra den organisatoriska effektiviteten,
- b) öka effektiviteten i institutionernas tillhandahållande av tjänster,
- c) säkerställa en öppen förvaltning av offentliga medel och redovisningsskyldighet,
- d) förbättra den rättsliga och institutionella ramen, och
- e) förbättra utformningen och genomförandet av strategier.

Artikel 32

Förvaltning av offentliga finanser

I enlighet med artikel 31 ska parterna stärka samarbetet i frågor som rör förvaltningen av de offentliga finanserna i Afghanistan. Samarbetet ska inriktas på

- a) förvaltning av budgeten på nationell nivå och nivåerna under den nationella,
- b) transparenta finansieringsflöden mellan budgetmyndigheter och mellan dessa myndigheter och stödmottagare och målgrupper,
- c) tillsyn, också genom parlament och oberoende revisionsorgan, och
- d) mekanismer för att effektivt och snabbt ta itu med eventuella oriktigheter i användningen av offentliga medel.

Unionen ska tillhandahålla stöd på dessa områden när så är lämpligt och fokusera på kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd.

Artikel 33

God förvaltning på skatteområdet

För att stärka och utveckla den ekonomiska verksamheten och samtidigt ta hänsyn till behovet av att utarbeta ett lämpligt regelverk erkänner parterna principerna om god förvaltning på skatteområdet och förbinder sig att genomföra dessa principer. De ska sträva efter att samarbeta i detta syfte, särskilt för att underlätta skatteuppbörden i Afghanistan och bistå Afghanistan i arbetet med att utveckla åtgärder för ett effektivt genomförande av dessa principer.

Artikel 34

Finansiella tjänster

1. Parterna är överens om att stärka samarbetet i syfte att förbättra redovisnings-, tillsyns- och regleringssystemen i banksektorn och försäkringssektorn och i andra delar av den finansiella sektorn.
2. Parterna ska samarbeta för att utveckla Afghanistans rättsliga ramar och regleringssystem, infrastruktur och mänskliga resurser samt införa företagsstyrning och internationella standarder för redovisning på Afghanistans kapitalmarknad.

Artikel 35

Statistik

1. Parterna är överens om att bygga upp och vidareutveckla statistisk kapacitet genom att främja harmoniseringen av statistiska metoder och använda bästa praxis med hänvisning till unionens erfarenheter, inbegripet insamling och spridning av statistiska uppgifter. Detta kommer att göra det möjligt för dem att, på ömsesidigt godtagbar basis, använda statistik på alla områden inom ramen för detta avtal som lämpar sig för insamling, behandling, analys och spridning av statistiska uppgifter.
2. Samarbetet på statistikområdet ska inriktas på kunskapsutbyte, främjande av god praxis och respekt för FN:s grundläggande principer för officiell statistik och uppförandekoden för europeisk statistik, i syfte att höja statistikens kvalitet.

Artikel 36

Katastrofriskhantering

1. Parterna är överens om att öka sitt samarbete om katastrofriskhantering. Det ska läggas särskild vikt vid förebyggande åtgärder och proaktiva strategier för hantering av faror och risker som innebär att man minskar risken för och sårbarheten vid naturkatastrofer.

2. Samarbetet på detta område ska vara inriktat på följande:
 - a) Katastrofriskreducering, särskilt återhämtningsförmåga, förebyggande och begränsning av verkningarna av katastrofer.
 - b) Användande av kunskapshandling, innovation, forskning och utbildning så att det på alla nivåer skapas en kultur präglad av säkerhet och återhämtningsförmåga.
 - c) Katastrofriskbedömning, katastrofövervakning och katastrofinsatser.
 - d) Stöd till utvecklingen av riskhanteringskapacitet.

Artikel 37

Naturresurser

1. Parterna är överens om att förbättra samarbetet och kapacitetsuppbyggnaden i fråga om utvinning, utveckling, bearbetning och saluföring av naturresurser.
2. Detta samarbete ska inbegripa hållbar utveckling av naturresurser genom att stärka regelverket, miljöskyddet och säkerhetsbestämmelserna. I syfte att främja ökat samarbete och djupare ömsesidig förståelse får vardera parten begära att särskilda möten hålls rörande frågor om naturresurser.
3. I enlighet med avdelning IV ska parterna samarbeta för att skapa en öppen miljö som främjar utländska direktinvesteringar, i synnerhet inom gruvsektorn.
4. Parterna har, med beaktande av deras respektive ekonomiska politik och mål och i syfte att främja handeln, kommit överens om att främja samarbete för att undanröja hinder för handeln med naturresurser.
5. På begäran av endera parten kan varje fråga rörande handel med naturresurser tas upp och behandlas vid den gemensamma kommitténs möten, i enlighet med artikel 49.

Artikel 38

Utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning

1. Parterna är överens om att främja samarbete om utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning. De är överens om att öka medvetenheten om utbildningsmöjligheter i unionen och Afghanistan.
2. Parterna ska också främja åtgärder för att
 - a) skapa kontakter mellan deras respektive högre utbildningsanstalter, specialorgan och ungdomsorganisationer,
 - b) främja utbyte av information och kunnskap samt rörlighet för studerande, ungdomar och ungdomsarbetare, forskare, akademiker och andra experter, och
 - c) stödja kapacitetsuppbyggnad och utveckling av kvalitet i undervisning och lärande, med utnyttjande av andra relevanta erfarenheter som de förvärvat på detta område.
3. Parterna är överens om att främja genomförandet av program för högre utbildning och ungdomsfrågor, såsom unionens program Erasmus+, och för forskares rörlighet och utbildning, såsom Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna, och att uppmantra sina utbildningsinrättningar att samarbeta i gemensamma program för att uppmantra samarbete och rörlighet i universitetsvärlden och främja samarbete mellan ungdomsorganisationer, inbegripet genom att främja rörlighet för ungdomar och ungdomsarbetare i samband med icke formell utbildning och icke formellt lärande.
4. Forsknings-samarbete ska uppmantras, bland annat genom Horisont 2020 – Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation (2014–2020).

Artikel 39

Energi

1. Parterna ska sträva efter att öka samarbetet inom energisektorn i syfte att förbättra produktion, distribution och användning av energi i Afghanistan, inbegripet men inte begränsat till följande:

- a) Främjande av energi från förnybara källor och effektiv energianvändning.
- b) Fördjupat tekniskt samarbete.
- c) Yrkesutbildning.

2. Parterna erkänner att en öppen, icke diskriminerande och icke snedvriden, regelstyrd ram är det bästa sättet att skapa förutsättningar som gynnar utländska direktinvesteringar i energisektorn.

Artikel 40

Transporter

Parterna är överens om att samarbeta aktivt på områden av gemensamt intresse och med avseende på alla transportsätt, särskilt luftfarten, och intermodala anslutningar, för att bland annat

- a) underlätta rörligheten för varor och passagerare,
- b) säkerställa säkerhet, trygghet och miljöskydd,
- c) utbilda personal, och
- d) öka investeringsmöjligheterna, med syfte att främja ekonomisk utveckling genom förbättrade transportförbindelser i hela regionen.

Artikel 41

Sysselsättning och social utveckling

1. Inom ramen för tillämpningen av artikel 12 är parterna överens om att samarbeta inom områdena sysselsättning och social utveckling, inbegripet arbetsmarknadsutveckling och ungdomssysselsättning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, jämställdhet mellan kvinnor och män samt anständigt arbete.

2. Samarbetet får ta sig uttryck bland annat i särskilda program och projekt enligt överenskommelse mellan parterna och i dialog, samarbete och initiativ i frågor av gemensamt intresse på bilateral eller multilateral nivå, t.ex. inom ramen för ILO.

Artikel 42

Jordbruk, landsbygdsutveckling, boskap och bevattning

Parterna är överens om att samarbeta i syfte att utveckla Afghanistans kapacitet inom områdena jordbruk, djurhållning och försörjning på landsbygden. Samarbetet ska inbegripa följande:

- a) Jordbrukspolitik och produktivitetsökning som syftar till att trygga livsmedelsförsörjning.
- b) I enlighet med avdelning IV, möjligheter att underlätta handeln för jordbruksföretag och handeln med jordbruksprodukter, inklusive handeln med växter, djur, boskap och produkter av dessa, i syfte att ytterligare utveckla industrier med huvudsaklig inriktning på landsbygden.
- c) Djurs och boskaps välbefinnande.
- d) Landsbygdsutveckling.

- e) Utbyte av erfarenheter och nätverk för samarbete mellan lokala eller ekonomiska aktörer på särskilda områden som forskning och tekniköverföring.
- f) Utveckling av politiken när det gäller hälsa och kvalitet hos växter, djur och boskap.
- g) Förslag och initiativ till samarbete som läggs fram för internationella jordbruksorganisationer.
- h) Utveckling av ett hållbart och miljövänligt jordbruk, inbegripet växtodling, biobränslen och överföring av bioteknik.
- i) Växtförädlingskydd, fröteknik och bioteknik i jordbruket.
- j) Utveckling av databaser och informationsnätverk för jordbruk och boskapsskötsel.
- k) Utbildning på jordbruksområdet och det veterinära området.

Artikel 43

Miljö och klimatförändring

1. Parterna ska samarbeta i syfte att bistå Afghanistan i arbetet med att införa en hög miljöskyddsnivå och främja bevarande och förvaltning av naturresurser och biologisk mångfald, inbegripet skogar, för att främja en hållbar utveckling samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
2. Parterna strävar efter att främja att multilaterala avtal på miljö- och klimatförändringsområdet ratificeras, genomförs och följs.
3. Parterna strävar efter att öka samarbetet rörande anpassning till och begränsning av klimatförändringar, med särskild tonvikt på vattenresurserna.

Artikel 44

Folkhälsa

Parterna är överens om att samarbetet ska omfatta hälso- och sjukvårdsreformer och förebyggande och kontroll av allvarliga sjukdomar, också genom att främja genomförandet av internationella överenskommelser på hälso- och sjukvårdsområdet. Det ska även omfatta insatser för att öka tillgången till grundläggande hälso- och sjukvård i Afghanistan, förbättra kvaliteten på hälso- och sjukvårdstjänster för utsatta grupper, i synnerhet kvinnor och barn, öka tillgången till rent vatten och sanitär utrustning och främja hygien.

Artikel 45

Kultur

1. Parterna är överens om att främja samarbetet på det kulturella området för att öka den ömsesidiga förståelsen och kunskapen om sina respektive kulturer. I detta syfte ska parterna stödja och främja relevanta insatser från det civila samhället. De ska respektera den kulturella mångfalden.
2. Parterna ska sträva efter att vidta lämpliga åtgärder för att främja kulturellt utbyte och genomföra gemensamma initiativ inom olika kulturområden, däribland samarbete för att bevara kulturarv.
3. Parterna är överens om att samråda och samarbeta i relevanta internationella forum, såsom Unesco, för att verka för gemensamma mål och främja den kulturella mångfalden och skyddet av kulturarvet. När det gäller kulturell mångfald är parterna också överens om att främja genomförandet av Unescos konvention från 2005 om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 46

Informationsområdet

Parterna är medvetna om att informations- och kommunikationsteknik (IKT) är ett centralt inslag i det moderna livet och av vital betydelse för ekonomisk och social utveckling och är därför överens om att utbyta synpunkter om sina respektive strategier på detta område med sikte på att främja ekonomisk utveckling, inklusive tillgång till denna teknik för utbildning och forskning. De ska på lämpligt sätt överväga hur man bäst kan samarbeta på detta område, särskilt när det gäller handel med IKT-produkter, reglering av elektronisk kommunikation och andra frågor som rör informationsområdet.

Artikel 47

Audiovisuell politik och mediepolitik

Parterna kommer att uppmanra, stödja och underlätta utbyte, samarbete och dialog mellan sina berörda institutioner och aktörer på det audiovisuella området och på medieområdet. De är överens om att upprätta en regelbunden dialog på dessa områden.

AVDELNING VII

REGIONALT SAMARBETE

Artikel 48

Regionalt samarbete

1. Parterna erkänner att regionala samarbetsinitiativ krävs för att återställa Afghanistanans ställning som en bro mellan Centralasien, södra Asien och Mellanöstern och att stimulera ekonomisk tillväxt och politisk stabilitet i regionen. I detta syfte är de överens om att samarbeta för att främja regionalt samarbete genom åtgärder som stöder den afghanska regeringens ansträngningar för att bygga upp kapacitet, särskilt utrikesministeriets. Förbättrad kapacitet kommer att göra det möjligt för regeringen att spela en större roll i olika regionala organisationer, processer och forum. Detta samarbete får inbegripa kapacitetsuppbyggande och förtroendeuppbyggande åtgärder såsom utbildningsprogram, workshoppar och seminarier, utbyten av experter, studier och annan verksamhet som parterna kommer överens om.

2. Parterna lovordar och bekräftar på nytt sitt stöd för Istanbulprocessen som ett viktigt initiativ för att främja det politiska samarbetet mellan Afghanistan och dess grannländer, bland annat genom förtroendeuppbyggande åtgärder, såsom överenskoms vid ministerkonferensen inom *Heart of Asia*-processen i Kabul den 14 juni 2012. Unionen ska stödja Afghanistanans ansträngningar för att säkerställa ett effektivt genomförande av förtroendeuppbyggande åtgärder och andra regionala åtaganden.

3. Parterna är vidare överens om att främja regionalt samarbete genom sina diplomatiska kontakter och i de regionala forum där de deltar.

AVDELNING VIII

INSTITUTIONELL RAM

Artikel 49

Gemensam kommitté

1. Härmed inrättas en gemensam kommitté, bestående av företrädare för parterna på högsta möjliga nivå, vars uppgifter ska vara följande:

- a) Säkerställa att detta avtal fungerar och genomförs korrekt.
- b) Fastställa prioriteringar i förhållande till målen för detta avtal.
- c) Övervaka utvecklingen av de övergripande förbindelserna mellan parterna och utfärda rekommendationer för hur målen för detta avtal ska uppnås.

- d) Vid behov begära information från kommittéer och andra organ som inrättats inom ramen för andra avtal mellan parterna samt beakta rapporter som lagts fram av sådana kommittéer och andra organ.
 - e) Utbyta åsikter och lägga fram förslag i alla frågor av gemensamt intresse, även framtida åtgärder och tillgängliga resurser för att genomföra dem.
 - f) Lösa meningsskiljaktigheter som uppstår i samband med tillämpningen eller tolkningen av detta avtal.
 - g) Gå igenom all information som läggs fram av någondera parten när det gäller fullgörande av skyldigheter och samråda för att enas om lösningar på eventuella skiljaktigheter i enlighet med artikel 54.
2. Gemensamma kommittén ska normalt sammanträda växelvis i Kabul och Bryssel, på datum som ska fastställas genom ömsesidig överenskommelse. Extra sammanträden i gemensamma kommittén får sammankallas genom överenskommelse mellan parterna. Ordförandeskapet i gemensamma kommittén ska innehas växelvis av de båda parterna. Dagordningen för möten i gemensamma kommittén ska fastställas genom överenskommelse mellan parterna.
 3. Gemensamma kommittén får fatta beslut om att upprätta särskilda kommittéer eller arbetsgrupper som ska bistå den vid fullgörandet av dess uppgifter. Den ska fastställa sammansättningen av och uppgifterna för alla sådana kommittéer eller grupper och hur dessa bör fungera.
 4. Gemensamma kommittén ska säkerställa att varje sektorsavtal eller sektorsprotokoll som parterna ingår inom ramen för detta avtal fungerar korrekt.
 5. Gemensamma kommittén ska anta sin egen arbetsordning.

AVDELNING IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 50

Resurser för samarbete

I den mån deras respektive lagar, förfaranden och resurser så tillåter ska unionen förse Afghanistan med tekniskt och finansiellt bistånd för att genomföra det samarbete som fastställs i detta avtal, och Afghanistan ska tillhandahålla nödvändiga resurser, inklusive finansiella resurser, för att se till att de överenskomna målen uppnås.

Artikel 51

Samarbete mot bedrägerier

1. Parterna ska genomföra det finansiella biståndet i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning och samarbeta för att skydda sina ekonomiska intressen. De ska vidta effektiva åtgärder för att förhindra och bekämpa bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som skadar deras ekonomiska intressen.
2. Alla andra avtal eller finansieringsinstrument som kan komma att ingås mellan parterna under detta avtals genomförande ska innehålla specifika klausuler om ekonomiskt samarbete som ska inbegripa granskningar på plats, inspektioner, kontroller och bedrägeribekämpningsåtgärder, bland annat sådana som vidtas av Europeiska revisionsrätten och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.
3. För korrekt tillämpning av denna artikel ska parternas behöriga myndigheter utbyta information med varandra och, om endera parten så begär, hålla samråd i enlighet med den relevanta lagstiftning.
4. Myndigheterna i Afghanistan ska regelbundet kontrollera att de insatser som finansierats med unionsmedel har genomförts korrekt. De ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som påverkar dessa medel. De ska underrätta kommissionen om alla sådana åtgärder.
5. De afghanska myndigheterna ska utan dröjsmål till Europeiska kommissionen överlämna all information som kommer till deras kännedom om misstänkta eller faktiska fall av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet i samband med genomförandet av unionsmedel. Vid misstanke om bedrägeri eller korruption ska Europeiska byrån för bedrägeribekämpning också underrättas. De afghanska myndigheterna ska också underrätta Europeiska kommissionen om alla åtgärder som vidtas i samband med sakuppgifter som anmäls i enlighet med dennes punkt.

6. De afghanska myndigheterna ska se till att utreda och lagföra misstänkta och faktiska fall av bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som skadar unionens medel. När så är lämpligt får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning bistå de behöriga afghanska myndigheterna i denna uppgift.

7. I enlighet med unionslagstiftningen, och uteslutande för att skydda unionens finansiella intressen, ska Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån på begäran få tillstånd att utföra kontroller på plats och inspektioner i Afghanistan. Dessa ska förberedas och genomföras i nära samarbete med de behöriga afghanska myndigheterna. De afghanska myndigheterna ska förse Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån med all hjälp som den behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter.

8. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning får komma överens med de behöriga afghanska myndigheterna om ytterligare samarbete på området bedrägeribekämpning, inklusive ingående av operativa överenskommelser.

Artikel 52

Avtalets framtida utveckling

Vardera parten får framföra förslag om att utvidga räckvidden för samarbetet enligt avtalet, med beaktande av de erfarenheter som gjorts i samband med tillämpningen av avtalet.

Artikel 53

Andra avtal

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får varken detta avtal eller någon åtgärd som vidtas inom ramen för detta avtal påverka Europeiska unionens medlemsstaters befogenheter att ingå bilateralt samarbete med Afghanistan eller att, när så är lämpligt, ingå bilaterala avtal och samarbetsavtal med Afghanistan. Detta avtal ska inte påverka tillämpningen eller genomförandet av åtaganden som respektive part gör inom ramen för sina förbindelser med tredje part.

2. Parterna får komplettera detta avtal genom att ingå särskilda avtal på de samarbetsområden som faller inom ramen för avtalet. Sådana särskilda avtal ska anses utgöra en integrerad del av de samlade bilaterala förbindelserna enligt det här avtalet och utgöra en del av en gemensam institutionell ram.

Artikel 54

Fullgörande av skyldigheter

1. Var och en av parterna får till gemensamma kommittén hänskjuta alla tvister avseende tillämpningen eller tolkningen av detta avtal.

2. Om endera parten anser att den andra parten har underlåtit att uppfylla någon av sina skyldigheter enligt detta avtal, får den vidta lämpliga åtgärder med avseende på detta avtal eller varje sådant särskilt avtal som avses i artikel 53.2.

3. Utom i särskilt brådskande fall ska den dessförinnan förse gemensamma kommittén med alla relevanta uppgifter som krävs för att göra en noggrann granskning av situationen i syfte att finna en lösning som är godtagbar för båda parterna.

4. Vid valet av lämpliga åtgärder ska sådana åtgärder prioriteras som i så liten utsträckning som möjligt stör tillämpningen av detta avtal eller sådana särskilda avtal som avses i artikel 53.2. Åtgärderna ska anmälas omedelbart till den andra parten och ska bli föremål för samråd i gemensamma kommittén om den parten så begär.

5. För den korrekta tolkningen och den praktiska tillämpningen av detta avtal är parterna överens om att begreppet *i särskilt brådskande fall* i punkt 3 avser fall då en av parterna har begått en väsentlig överträdelse av detta avtal. En väsentlig överträdelse av detta avtal består av

- a) en vägran att fullgöra avtalet utan stöd av allmänna regler i internationell rätt, eller
- b) en överträdelse av någon av de väsentliga delar av detta avtal som avses i artiklarna 2.3 och 9.2.

Artikel 55

Hjälpmedel

I syfte att underlätta samarbetet inom ramen för detta avtal är parterna överens om att ge tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver för att utföra sina uppgifter, i enlighet med parternas respektive interna regler och föreskrifter.

Artikel 56

Säkerhetsintressen och utlämnande av information

1. Bestämmelserna i detta avtal ska inte påverka parternas respektive lagar och andra författningar om allmänhetens tillgång till officiella handlingar.
2. Ingen bestämmelse i detta avtal ska tolkas som ett krav på någon av parterna att lämna ut sådana utgifter som, om de röjs, ställer väsentliga säkerhetsintressen på spel.
3. Parterna bekräftar på nytt sitt åtagande att skydda alla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som mottagits inom ramen för deras samarbete.

Artikel 57

Definition av parterna

I detta avtal avses med begreppet *parterna* unionen eller dess medlemsstater, eller unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Afghanistan, å andra sidan.

Artikel 58

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, på de villkor som fastställs i de fördragen, och på Afghanistans territorium.

Artikel 59

Ikraftträdande, provisorisk tillämpning, giltighetstid och uppsägning

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 är unionen och Afghanistan överens om att provisoriskt tillämpa delar av detta avtal enligt unionens angivelser i enlighet med punkt 3, och i enlighet med deras respektive tillämpliga interna förfaranden och lagstiftning.

3. Den provisoriska tillämpningen får verkan den första dagen i den andra månaden efter dagen för mottagandet av
 - a) unionens anmälan om att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts med angivande av vilka delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt, och
 - b) Afghanistanens ratificeringsinstrument som deponerats i enlighet med landets förfaranden och tillämplig lagstiftning.
4. Detta avtal ska inledningsvis gälla för en period om tio år. Det ska automatiskt förlängas med ytterligare perioder på fem år, om inte en part sex månader innan det upphör att gälla skriftligen anmäler sin avsikt att inte förlänga det.
5. Eventuella ändringar av detta avtal ska ske genom överenskommelse mellan parterna och träder i kraft först efter det att parterna har underrättat varandra om att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.
6. Var och en av parterna får säga upp detta avtal genom att skriftligen underrätta den andra parten om detta sex månader i förväg. Denna uppsägning ska träda i kraft sex månader efter det att den andra parten har mottagit underrättelsen.
7. Anmälningar i enlighet med denna artikel ska göras till Europeiska unionens råds generalsekretariat eller Afghanistanens utrikesministerium, allt efter omständigheterna.

Artikel 60

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska, ungerska, pashto och dari, vilka alla texter är lika giltiga.

Съставено в Мюнхен на осемнадесети февруари две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Múnich el dieciocho de febrero de dos mil diecisiete.

V Mnichově dne osmnáctého února dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i München, den attende februar to tusind og sytten.

Geschehen zu München am achtzehnten Februar zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhände seitsmeteistkümnenda aasta veebruarikuu kaheksateistkümnendal päeval Münchenis.

Έγινε στο Μόναχο, στις δεκαοκτώ Φεβρουαρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Munich on the eighteenth day of February in the year two thousand and seventeen.

Fait à Munich, le dix-huitième jour du mois de février deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Münchenu osamnaestog veljače godine dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Monaco il diciotto di febbraio dell'anno duemilaediciassette.

Mínhenē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada astoņpadsmitajā februārī.

Priimta Miunchene du tūkstančiai septynioliktą metų vasario aštuonioliktą dieną.

Kelt Münchenben, a kétezer-tizenhetedik év február havának tizennyolcadik napján.

Magħmul fi Munich fit-tmintax-il jum ta' Frar fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te München, achtien februari tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Monachium osiemnastego dnia lutego roku dwa tysiące siedemnaście.

Feito em Munique aos dezoito dias do mês de fevereiro de dois mil e dezassete.

Íntocmit la München la optsprezece februarie două mii șaptesprezece.

V Mníchove osemnásteho februára dvetisíc sedemnášť.

V Münchnu, osemnajstega februarja dva tisoč sedemnajst.

Tehty Münchenissä kahdeksantentoista päivänä helmikuuta vuonna kaksituhattasetsemäntoista.

Utfärdat i München den artonde februari år tjugohundrasjutton.

بتاریخ سی ماه دلو سال سیزده صد و نود و پنج در شهر مونشن به امضاء رسید

د دیارلس سوہ و پنخہ نویم کال د سلواغی میاشتی پر دیرشمہ نیپہ د مونشن پہ بنار کی امضاء شول

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

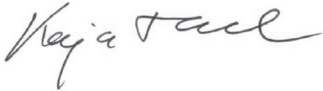
For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

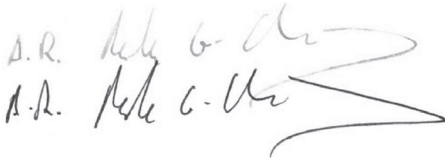
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

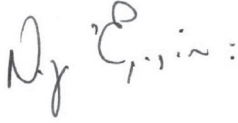
Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

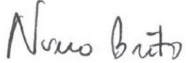
Für die Republik Österreich

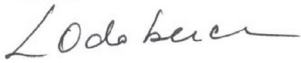
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Evropsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

به نمایندگی از جمهوری اسلامی افغانستان
د افغانستان اسلامي جمهوریت په استازیتوب

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2018

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, M
Johansson, Baylan, Hallengren, Bucht, Hultqvist, Hellmark Knutsson,
Bolund, Bah Kuhnke, Shekarabi, Fridolin, Eriksson, Skog, Ekström,
Fritzon, Eneroth

Föredragande: statsrådet Lövin

Regeringen beslutar proposition 2017/18:143 Samarbetsavtal om
partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess
medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å
andra sidan